

BIBLIOGRAFIJA

AUTOMATSKO KREIRANJE BIBLIOGRAFIJE U PROGRAMU MS WORD 2016

Bibliografija

Bibliografija (ili popis korištene literature) je sastavni i neizostavni dio svakog znanstvenog, stručnog ili ocjenskog rada, a sadrži podatke o izvorima informacija koje je autor koristio pri izradi rada. Bibliografija se obično smješta na kraj rada, no to ovisi o **stilu** kojega primjenjuje određeni časopis, a navedeno je u **uputama autorima** koje se mogu pronaći na web stranicama svakog časopisa.

Pojedina bibliografska jedinica najčešće se odnosi na objavljeni znanstveni rad, no može se odnositi i na druge vrste izvora (knjige, internetske stranice, patente i sl.).

Bibliografska jedinica (referenca) sadržava određene informacije nužne za jednoznačno identificiranje i pronalaženje pojedinog rada (npr. **autori, naziv časopisa, broj, godište, brojevi stranica** i sl.). Stil kojega neki časopis koristi strogo definira i način pisanja svih stavki unutar pojedine reference. Pojedini stilovi ne sadržavaju sve informacije, već samo one koje su dovoljne za jednoznačnu identifikaciju i pronalaženje izvora. (pisanje punog imena autora ili samo inicijal imena, pisanje ili nepisanje naslova rada, raspona stranica ili samo prve stranica itd.). Ukoliko autor pošalje svoj rad u neki časopis, a nije prilagodio stil pisanja referenci, u većini slučajeva rad će biti odbijen i poslan na doradu. Ponekad autori šalju svoje radove na adrese nekoliko časopisa koji primjenjuju različite stilove, pa bibliografiju moraju preuređivati kako bi se prilagodili zahtjevima časopisa što posao pisanja rada još dodatno otežava jer radovi nerijetko imaju i do 50 referenci.

Kako bi se olakšao rad i izbjeglo ručno preuređivanje bibliografije, autorima na raspolaganju stoji nekoliko različitih programa za upravljanje bibliografijom (tzv. *citation manager*). Postoje određene razlike u mogućnostima i cijeni (kratki pregled je na kraju ovog teksta). Za osnovne potrebe MS Word ima ugrađen vlastiti reference manager (tab *References* ⇒ *Citations & Bibliography*) čije korištenje je ovdje opisano. U ovom slučaju odabran je rad s Wordovim *Reference Managerom* jer je isti lako dostupan u svakoj instalaciji Worda, i nije potrebno izrađivati korisnički račun. Wordov Reference Manager služi svrsi i dobar je za pokazne vježbe, no alternative su puno bolje i savjet je da se u daljnjem radu naučite služiti nekim drugim alatom (Mendeley ili Zotero).

Više informacija o citiranju i referenciranju potražite ovdje:

<http://www.unizd.hr/Portals/45/Citiranje%20i%20referenciranje.pdf>

Unos pojedine reference

Kartica/tab *References* ⇒ *Citations & Bibliography* ⇒ *Manage Sources*

Master list sadrži sve reference koje su ikada unesene u Word (putem ovog reference managera). **Current list** sadrži reference koje su korištene u trenutnom radu. Reference se iz Master list u Current list jednostavno premještaju klikom na COPY.

Ako je Master list prazan, reference se tek trebaju unijeti. Klikom na gumb NEW otvara se dijalog *New Source*. Prilikom unosa pojedine reference inicijalno su prikazane samo pojedine rubrike koje su obavezne u odabranom stilu, no stavljanjem kvačice na opciju *Show All Bibliography Fields* pojavljuju se i dodatne rubrike. Dobro je popuniti što više rubrika, jer promjenom stila neke rubrike mogu postati obavezne (različiti stilovi mogu imati različite obavezne rubrike). U slučaju reference koja je znanstveni rad u časopisu (poput referenci koje će biti korištene tijekom ove vježbe), potrebno je odabrati *Type of Source* ⇒ *Journal Article*.

Podaci koji su potrebni za popunjavanje svih rubrika mogu se pronaći unutar samog rada ili unutar neke bibliografske baze podataka (npr. *Web of Science*).

Popis referenci može se nadopunjavati tijekom rada, a ukoliko je potrebno, može se i rezervirati mjesto za referencu koja će kasnije biti unesena (*placeholder*).

Referenciranje

Kada se u tekstu dođe do mjesta na kojem je potrebno uvrstiti citat, to se jednostavno postiže klikom na *Insert Citation*, te odabirom potrebne reference sa popisa. *Placeholder* se ponekad koristi da "čuva mjesto" za referencu koja će kasnije biti unesena. Nije uobičajeno u popis literature stavljati izvore koje se ne referencira u tekstu!

Kreiranje bibliografije

Po završetku pisanja rada bibliografija se kreira tako da se kursor postavi negdje na kraj dokumenta, zatim jednostavnim klikom na gumb *Bibliography* i odabirom opcije "Bibliography" ili "Works Cited". Razlika između ove dvije opcije je samo u naslovu.

Stilovi

Nakon što je bibliografija kreirana i sve reference se nalaze u njoj, jednostavno je po potrebi moguće promijeniti stil referenciranja odabirom pojedinog stila u izborniku *Styles*. Sami nazivi stilova ne govore puno, no pojedini časopisi obično u uputama autorima navode preporučeni stil (stilovi su uglavnom međunarodni standardi). Odabirom stila automatski se prilagođava izgled bibliografije, kao i način označavanja oznake citata u tekstu.

Reference managers

Osim managera koji dolazi s MS Word-om, dostupna su i druga rješenja:

Mendeley (besplatan, a nudi se i 2 GB web prostora za backup - preporuka!)

Zotero (besplatan, 300 MB web prostora)

Endnote (\$100)

Svi Reference Manageri rade s pluginovima za internet preglednike i Word pomoću kojih se literatura lako dodaje u vlastitu bazu, a u Wordu se lakše referencira i kreira bibliografija.

Dodatne usporedbe dostupne su ovdje:

http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_reference_management_software

Zadaci

- 1) Sljedeće tri reference unesite u Word-ov *Reference Manager*, zatim ih uvrstite kao citate u tekst (**prve dvije reference u odlomak 1, a treću u odlomak 2**), te nakon teksta kreirajte bibliografiju koristeći stil **IEEE 2006**.

Uokvireni tekst kopirajte u novi Wordov dokument

„SOURCE“ je potrebno rastaviti na: Journal name, Volume, Issue, Year, Pages

Obratiti posebnu pažnju na naslov časopisa – nije isto što i izdavač!

- a) **Title:** Utilization of biodiesel waste as a renewable resource for activated carbon: application to environmental problems
Authors: K. Y. Foo, B. H. Hameed
Source: *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, Vol. 13, Issue 9 (2009) 2495–2504.
- b) **Title:** Value-added utilization of oil palm ash: a superior recycling of the industrial agricultural waste
Authors: K. Y. Foo, B. H. Hameed
Source: *Journal of hazardous materials*, Vol. 172, Issue 2-3 (2009) 523–531.
- c) **Title:** Struvite precipitation assessment in anaerobic digestion processes
Authors: N. Marti, A. Bouzas, A. Seco, J. Ferrer
Source: *Chemical Engineering Journal* Vol. 141, Issue 1-3 (2008) 67-74.

...Over the past several decades, the exponential population and social civilization expansion, change affluent lifestyles and resources use, and continuing progress of the industrial and technologies has been accompanied by a sharp modernization and metropolitan growth. With the rising awareness of the occurrences of industrial activities which has intensified numerous deteriorations on several ecosystems and seriously threatens the human health and environment, the enforcement of stringent rules and regulations concerning the emission of contaminants from industrial waste streams by various regulatory agencies has been promulgated.

Simultaneously, a developing research by the invention of a wide range of treatment technologies (precipitation, coagulation–flocculation, sedimentation, flotation, filtration, membrane processes, electrochemical techniques, biological process, chemical reactions, adsorption and ion exchange) with varying levels of successes has accelerated a dramatic progress in the scientific community....

Napomena: ukoliko želite isti zadatak možete riješiti i upotrebom nekog drugog Reference Managera